

Guía Docente				
Datos Identificativos				2015/16
Asignatura (*)	Métodos e técnicas de investigación en turismo: técnicas cualitativas	Código	615488007	
Titulación	Mestrado Universitario en Planificación e Xestión de Destinos e Novos Produtos Turísticos (plan 2012)			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía Aplicada 2Socioloxía e Ciencia Política da Administración			
Coordinación	Otero Enriquez, Raimundo	Correo electrónico	raimundo.otero@udc.es	
Profesorado	Andrade Suarez, Maria Jose Caamaño Franco, Iria Otero Enriquez, Raimundo	Correo electrónico	maria.andrade@udc.es iria.caamano@udc.es raimundo.otero@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A finalidade desta materia é a de coñecer en profundidade as principais técnicas de análise cualitativa, para ser aplicadas aos campos da xestión e investigación turística. Partindo deste propósito, o desenvolvemento das clases estruturárase en torno á realización de diferentes exercicios prácticos, nos cales plásmanse os contidos teóricos abordados, e se reproducen escenarios e problemáticas da realidade turística.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A11	Saber definir proxectos de investigación innovadores que repercutan positivamente no sector
A12	Utilizar as metodoloxías científicas axeitadas tanto cualitativas coma cuantitativas
B1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións -e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
B6	Resolver problemas de forma efectiva.
B7	Comunicarse de xeito efectivo nun ámbito de traballo.
B8	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B9	Traballar de forma colaboradora.
B12	Capacidade para a aprendizaxe de novos métodos e teorías, que lle doten dunha gran versatilidade para adaptarse a novas situacións.
B13	Comunicar por escrito e oralmente os coñecementos procedentes da linguaxe científica.
B14	Capacidade para resolver problemas con iniciativa, toma de decisións, creatividade, razoamento crítico e de comunicar e transmitir coñecementos habilidades e destrezas.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
O/a estudante recordará as características fundamentais das principais técnicas cualitativas de investigación.			AM12 BM8 CM6 BM12 CM8

O/a estudante desenvolverá as fases principais dunha observación participante.	AM11 AM12	BM1 BM4 BM6 BM8 BM9 BM12	CM6
O/a estudante desenvolverá as fases principais dunha entrevista en profundidade.	AM11 AM12	BM1 BM4 BM6 BM8 BM9 BM12	CM6
O/a estudante desenvolverá as fases principais dun grupo de discusión.	AM11 AM12	BM1 BM4 BM6 BM8 BM9 BM12	CM6
O/a estudante desenvolverá as fases principais dun grupo de expertos.	AM11 AM12	BM1 BM4 BM6 BM8 BM9 BM12	CM6
O/a estudante elixirá a técnica cualitativa axeitada atendendo aos obxectivos e hipóteses dun proxecto de investigación.	AM12	BM6 BM14	
O/a estudante defenderá, mediante unha presentación oral eficaz, un proxecto de investigación que empregue técnicas cualitativas.	AM12	BM7 BM9 BM13	CM1 CM3

Contidos	
Temas	Subtemas
?Introdución ás técnicas cualitativas de investigación social: principais características	
?Introdución á observación participante	-Definición -Estratexia da observación -Rexistro e proceso da observación -Modalidades da observación: o cliente misterioso -Problemas metodolóxicos e da observación participante -A observación participante e os estudos turísticos: exemplos
?A entrevista aberta	-Definición -Obxectivos e peculiaridades -Selección e aproximación aos informantes -A selección da entrevista -Guión, desenvolvemento, rexistro e estratexia da entrevista -A entrevista aberta e os estudos turísticos: exemplos

?O grupo de discusión	<ul style="list-style-type: none"> -Definición -Peculiaridades e obxectivos -Deseño do grupo de discusión -Desenvolvemento do grupo de discusión -Rexistro e análise de contido -O grupo de discusión e os estudos turísticos: exemplos
?Introdución ao grupo de expertos/as	<ul style="list-style-type: none"> -Definición -Características básicas -Descrición do proceso: Fases do Método Delphi. -A vía cualitativa -O grupo de expertos/as e os estudos turísticos: exemplos

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	B6 B8 B9 B12 B14 B1 C6	50	30	80
Presentación oral	B7 B13 B4 C1 C3	8	0	8
Sesión maxistral	A11 A12 C8	52	0	52
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Elaboración tutelada das prácticas presentadas na materia
Presentación oral	Exposición oral e debatida das prácticas presentadas na materia
Sesión maxistral	Sesións destinadas a abordar os aspectos teóricos de cada unha das técnicas cualitativas de investigación descritas nos contidos.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Traballos tutelados Presentación oral	<p>A atención personalizada ten como obxectivo atender as dúbidas individuais e colectivas do alumnado. Existen dúas vías de acción tutelar: presencial na aula ou nas horas estipuladas polos/as docentes nos seus despachos (modalidade presencial); virtual a través do correo electrónico ou skype (modalidade on-line).</p> <p>1/ Lugar e horario de titorías presenciais:</p> <p>-Facultade de Socioloxía (Despachos na 1º Planta, módulo II). Rógase acudir a titorías previa cita por e-mail.</p> <p>?Raimundo Otero Enríquez -Mércores: 12:30 a 14:00 / 16:30 a 18:30</p> <p>?Iria Caamaño Franco -Martes: 15:00 a 16:00 -Xoves: 15:00 a 16:00</p> <p>*Estos horarios poden estar suxeitos a cambios, que se comunicarán coa debida antelación ao alumnado.</p> <p>2/ Horario de titorías virtuais: comunicarse ao alumnado no inicio da materia. Rógase concertar unha titoría virtual con antelación vía e-mail.</p>
--	---

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	B6 B8 B9 B12 B14 B1 C6	Elaboración tutelada das prácticas presentadas na materia.	90
Presentación oral	B7 B13 B4 C1 C3	Exposición oral e debatida das prácticas presentadas na materia.	10

Observacións avaliación

AVALIACIÓN MODALIDADE

PRESENCIAL Realizarase unha práctica colectiva que constará de dúas partes. Na primeira parte (5 puntos), presentarase a realización dun exercicio de observación participante; na segunda (5 puntos), responderase a cuestións de carácter teórico sobre unha técnica cualitativa de investigación social.

A puntuación desta práctica colectiva (máximo de 10 puntos) equivale á nota final da materia. Cada grupo estará composto por un mínimo de 2 persoas e un máximo de 3.

No caso de acudir á convocatoria de xullo, haberá que entregar esta mesma práctica para superar a materia.

O/a alumno/a que queira optar a unha Matrícula de Honra, terá que realizar unha recensión crítica sobre algún dos libros incluídos na bibliografía básica. Dita recensión terá un valor máximo de 0,5 puntos sobre a nota final.

AVALIACIÓN MODALIDADE

ON-LINE Levarase a cabo unha práctica individual, formada por varias preguntas abertas, nas cales plasmaranse aprendizaxes que demostren que o/a alumno/a ten adquirido un coñecemento adecuado sobre cada unha das técnicas cualitativas explicadas. Necesariamente, para resolver os exercicios presentados, haberá que ler unha serie de textos obrigatorios e será obrigada a consulta dalgúns dos libros da bibliografía básica.

A puntuación desta práctica (máximo de 10 puntos) equivale á nota final da materia.

No caso de acudir á convocatoria de xullo, haberá que entregar esta mesma práctica para superar a materia.

O/a alumno/a que queira optar a unha Matrícula de Honra, terá que realizar unha recensión crítica sobre algún dos libros incluídos na bibliografía básica. Dita recensión terá un valor máximo de 0,5 puntos sobre a nota final.

OUTROS DATOS DE INTERESE

Datos da

materia:

-1ª

semana: do 7 ao 11 de decembro.

-2ª

semana: do 14 ao 18 de decembro.

-3ª

semana: do 13 ao 15 de xaneiro.

-4ª

semana: do 18 ao 22 de xaneiro.

Data de

entrega das prácticas:

-Para o alumnado

de ambas modalidades, as prácticas enviaranse ao correo electrónico rotero@udc.es, do 7 ao 11 de marzo (convocatoria de xuño).

-Para o

alumnado de ambas modalidades que non teñan superado a materia na convocatoria de xuño, ou non se presentaran a dita convocatoria, as datas de entrega das prácticas se fixarán, aproximadamente, na primeira semana de xullo (convocatoria de xullo). Novamente, haberá que enviar os exercicios ao correo electrónico rotero@udc.es.

Presentación

das cualificacións:

-Para a convocatoria de xuño, as cualificacións obtidas comunicaranse a semana do 6 ao 11 de abril.

-Para a convocatoria de xullo, as cualificacións obtidas comunicaranse, aproximadamente, a primeira ou segunda semana do mes de xullo.

Fontes de información

Bibliografía básica	<p>· Bardin, L. 1986. Análisis de contenido. Madrid: Ediciones Akal. · Bogdan, R. y Taylor, S. J. 1987. Introducción a los métodos cualitativos de investigación. Buenos Aires: Paidós. · Camas, V. 2008. Nuevas perspectivas en la observación participante. Madrid: Editorial Síntesis. · Delgado, J. M. y Gutierrez, J. (coords.). 1995. Métodos y técnicas cualitativas de investigación en ciencias sociales. Madrid: Síntesis. · Guasch, Ó. 1999. Observación participante. Madrid: CIS. · Gutierrez, J. 2007. La investigación social del turismo. Madrid: Thomson. · Landeta, J. 1999. El método Delphi. Una técnica de previsión para la incertidumbre. Barcelona: Ariel Practicum. · Sirakaya-Turk, E. et al. (eds.). 1999. Research Methods for Leisure, Recreation and Tourism. Cambridge: Cabi Tourism. *Todas as referencias pódense localizar na biblioteca de Socioloxía da UDC.</p>
Bibliografía complementaria	<p>TEXTOS OBRIGATORIOS (modalidade presencial e non presencial)* -Camacaro, S. et. al. 2012. ?Visión actual del desarrollo turístico urbano de Maracaibo. Método Delphi?. Revista de Ciencias Sociales. XVIII. 3 (pp 430-448).-Moreno, S. y Aguiar, T. 2006. ?Diagnóstico, tendencias y estrategias de futuro para las agencias de viajes. El caso del sector español?. En Estudios y Perspectivas en Turismo. 15 (pp 327-349).-Moscoso, D. J. 2010. ?Los deportes de montaña en el marco de la reestructuración rural?. En III Jornada Ciencia y Montañismo 2010. Nuevos modelos de gestión participada en los espacios naturales y las áreas rurales. Córdoba.-Pulido-Fernández, J. I. y Navarro, U. 2014. ?Identificación de ítems para medir las experiencias del turista en destino?. En Cultur. 1, en línea. http://www.uesc.br/revistas/culturaeturismo/ (consultado el 01/12/2014). *Todos estes artigos pertencen a revistas, ou actas decongresos, de acceso público. Estarán dispoñibles, ademais, na plataforma moodle da asignatura. TEXTOS DE LECTURA RECOMENDADA*-Cañado, N. y Ramón, N. 2006. ?Calidad de servicio a través del E-mail en los establecimientos alojativos de Lanzarote?. En Actas del VI Congreso de Turismo y Tecnologías de la Información y las Comunicaciones (TURITEC)?. Málaga.-Cánoves, G. et al. 2004. ?Turismo rural en Cataluña y Galicia: algunos problemas sin resolver?. En Cuadernos Geográficos. 34 (pp 111-128).-De Pablos, J. C. y Sánchez, L. 2003. ?Estilos de vida y revitalización del espacio urbano?. En Papers. 71 (pp 11-31).-López, Morales, M. 2003. ?El potencial turístico de los balnearios?. Estudios Turísticos. 157 (pp 125-145).-Mantecón, A. 2008. ?Procesos de urbanización turística. Aproximación cualitativa al contexto ideológico?. En Papers. 89 (pp 127-144).-Ontiveros, M. et al. 2010. ?Turismo en Playa del Carmen ? México. Impactos socioculturales en la Colonia Colosio?. En Estudios y Perspectivas en Turismo. 19.5 (pp 850-865).-Sparrer, M. 2003. ?Género y turismo rural. El ejemplo de la costa coruñesa?. En Cuadernos de Turismo. 11 (pp 181-197). *Todos estes artigos pertencen a revistas, ou actas de congresos, de acceso público. Estarán dispoñibles, ademais, na plataforma moodle da asignatura.</p>

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías